

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/266/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117222965
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117222965.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: J. Q., V.. XX.X.XXXX, P. R. Š. XXX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovaný **m á** voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 3.11.2017 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 215,75 Eur. Žalobu odôvodnila úspešnosťou v predchádzajúcom súdnom spore vedenom na tomto súde pod sp. zn. 17C/40/2014, v ktorom ako spotrebiteľka bola úspešná o vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému vo výške 215,75 Eur. Uplatnila preto satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, pričom citovala časť rozsudku z predchádzajúceho sporu a poukázala aj na sankčnú funkciu primeraného finančného zadostučinenia, ktorého účelom je, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a tiež na jeho relutárnu funkciu.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, keďže nie je zrejmé aké konkrétne právo žalobkyne bolo porušené. Podľa jeho názoru žalobkyňa neuviedla nič, z čoho by sa dalo usudzovať, že uplatnený nárok splní spomínané funkcie. Poukázal aj na skutočnosť, že žalobkyňa doposiaľ nevrátila ani istinu úveru. Zdôraznil, že je potrebné vychádzať z celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a nie len z jeho poslednej vety, pretože tá tvorí súčasť určitého normatívneho celku. Úspešné uplatnenie práva v zmysle neho musí súvisieť s konkrétnym súdnym rozhodnutím o tom, že bolo porušené konkrétne spotrebiteľove právo.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 17C/40/2014 a zistil tento skutkový stav:

4. V spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C/40/2014 žalobkyňa podala voči žalovanému žalobu, ktorou žiadala určiť neprijateľnú zmluvnú podmienku ohľadom poplatku 215,75 eur za dohodu o poskytnutí služby spočívajúcej v možnom odklade maximálne 3 úverových splátok, ktorá bola dohodnutá v úverovej zmluve. Zároveň uviedla, že žalovaný jej okamžite započítal tento poplatok do úveru 1.500 Eur a keďže daný poplatok považoval za neprijateľný, žiadala žalovaného o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške daného poplatku.

5. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 17C/40/2014-58 z 13.8.2014 bola vyslovená neprijateľná zmluvná podmienka ohľadom poplatku 215,75 Eur v zmluve o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 16.4.2013 v znení: „Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu, maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu, poskytnutého na základe Žiadosti/Zmluvy uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a/ za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 215,75 Eur a b/ za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 112,08 Eur v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohu tejto Dohody o poskytnutí služby“. Zároveň súd zaviazal žalovaného v tomto rozsudku aj k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške 215,75 Eur.

6. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/294/2014-119 zo dňa 26.5.2015 bol potvrdený len výrok o vyslovení neprijateľnej zmluvnej podmienky, výrok o vydaní bezdôvodného obohatenia bol zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie. Ten opäť žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel rozsudkom č.k. 17C/40/2014-143 z 2.12.2015 a opäť tento rozsudok bol zrušený uznesením Krajského súdu v Prešove 17Co/83/2016-169 z 16.6.2016.

7. Súd prvej inštancie znovu žalobe vyhovel rozsudkom č.k. 17C/40/2014-187 z 21.11.2016 a až tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 17Co/45/2017-203 zo dňa 25.7.2017.

8. Zo spomínaného spisu a v ňom z predložených listinných dôkazov vyplýva, že strany uzavreli dňa 16.4.2013 formulárovú zmluvu o poskytnutí úveru vo výške 1.500 Eur, pričom v bode 8 tejto zmluvy si dohodli službu spočívajúcu v možnom odklade splátok, ktorá bola vyslovená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Nakoľko v zmluve bola dohodnutá možnosť započítania vzájomných pohľadávok, žalovaný preto započítal do úveru 1.500 Eur poplatok 215,75 Eur, čo znamená, že reálne žalobkyni boli poskytnuté z úveru finančné prostriedky vo výške 1.284,25 Eur. Z tohto úveru však žalovaná zaplatila len sumu 465,66 Eur, pričom poslednú splátku zaplatila ešte dňa 19.10.2013. Napriek tomu, že v čase rozhodovania súdu žalobkyňa nezaplatila ani len istinu úveru, bol žalovaný zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 215,75 Eur. V bode 12 rozsudku súd uviedol, že z výpovede žalobkyne z 13.8.2014 vyplynulo, že žalobkyňa poplatok 215,75 Eur zaplatila žalovanému z vlastných finančných prostriedkov, ktoré získala po podpise zmluvy a túto sumu mu odovzdala. Toto tvrdenie však vôbec nevplynulo z výpovede žalobkyne a navyše v ďalšej časti rozsudku sa uvádza, že žalovaný sa obohatil tým, že mal žalobkyni vyplatiť podľa zmluvy 1.500 Eur, avšak z tej sumy, ktorá už patrila žalobkyni, si vo svoj prospech ponechal 215,75 Eur. Súd konštatoval aj to, že žalovaný sa dopustil nekalej obchodnej praxe a neprijateľnej zmluvnej podmienky, čím porušil svoje povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 2, 8, 10 a 11 zákona č. 250/2007 Z.z., keď si ponechal poplatok za službu o odklade splátok, ktorá nebola so žalobkyňou dojednaná.

9. Žalobkyňa vo svojej výpovedi potvrdila, že doposiaľ nevrátila ani istinu úveru a uhradila len tú sumu ako to vyplynulo v pôvodnom súdnom spore a prestala úver splácať na základe odporúčania p. Dutku, ktorý je predsedom občianskeho združenia, ktorý poskytuje právnu ochranu spotrebiteľom. Na otázku súdu, či pociťovala nejakú ujmu v súvislosti s uzatvorením predmetnej úverovej zmluvy uviedla len to, že mala platiť vysoké úroky, čo sa jej nepozdávalo.

10. Je nepochybné, že žalobkyňa pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy so žalovaným mala status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.2.2016 proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. V predchádzajúcom súdnom spore bolo konštatované porušenie práva žalobkyne ako spotrebiteľky, keďže bola vyslovená neprijateľná zmluvná podmienka v úverovej zmluve (hoci v žalobe táto skutočnosť bola opomenutá), v dôsledku ktorej jej z úveru nebola poskytnutá celá dohodnutá suma (1.500 Eur), ale suma krátená o už spomínaný poplatok. Zároveň však možno konštatovať, že žalobkyni žiadna ujma nevznikla, nakoľko právoplatným rozsudkom bol žalovaný zaviazaný zaplatiť jej sumu spomínaného poplatku. Účelom primeraného finančného zadosťučinenia je pritom, ako uviedla aj žalobkyňa, jej satisfakcia, keďže daný inštitút plní aj relutárnu funkciu.

16. Právny vzťah medzi stranami je založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a preto je potrebné vzájomne vyhodnotiť plnenie povinnosti jej účastníkov. Povinnosť konať riadne a v súlade so zákonom porušil žalovaný ako veriteľ, čo súd konštatoval v spore 17C/40/2014. Svoju povinnosť (zmluvnú aj zákonnú) však porušila aj žalobkyňa, ktorá doposiaľ žalovanému nevrátila ani len istinu úveru, hoci jeho splatnosť nastala už v roku 2016. Zaplatila zhruba len tretinu istiny úveru.

17. Jednou zo základných právnych zásad je zásada, že z nepráva nemôže vzniknúť právo (ex iniuria ius non oritur), čo znamená, že nikto by nemal mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Žalobkyňa z toho istého právneho vzťahu sama porušila svoju povinnosť a napriek tomu požaduje od žalovaného finančné zadosťučinenie, čo súd vníma ako rozpor s princípom spravodlivosti, čo je jeden zo základných princípov právneho štátu.

18. Súd uplatnený nárok považuje za nedôvodný aj z iných okolností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia plní totiž satisfakčnú funkciu pre spotrebiteľa a má aj sankčnú funkciu, ktorou sa postihuje nepoctivý dodávateľ. V súvislosti so satisfakciou pre spotrebiteľa je potrebné si ujasniť podstatu tohto inštitútu a vysvetliť pojem „zadosťučinenie“. Tým je náprava krivdy (viď. Krátky slovník slovenského jazyka). Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je upravený aj v rámci ochrany osobnosti v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom v tomto smere je už rozsiahla judikatúra, ktorá ustálila, že primerané finančné zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy. Napokon aj v dôvodovej správe k § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. sa uvádza, že finančné zadosťučinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie neplní svoj účel, aby boli nahradené alebo zmiernené následky. Z týchto skutočností možno vyvodiť, že finančné zadosťučinenie je možno priznať len vtedy, ak porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi mu spôsobilo nejakú ujmu. Súd teda nepovažuje za rozhodujúce to, že spôsobenie ujmy nie je uvedené ako predpoklad priznania finančného zadosťučinenia priamo v zákone, ale za rozhodujúce považuje to, že táto skutočnosť vyplýva zo samotnej podstaty zadosťučinenia. K záveru o povinnosti preukázania ujmy pri tomto nároku došiel aj Krajský súd v Trnave v rozhodnutí 23Co/824/15 zo dňa 31.1.2017, v ktorom bolo uvedené nasledovné: „Na základe výsledkov dokazovania došiel súd k záveru, že návrh žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie nie je dôvodný. Je síce pravdou, že v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 6Obo 302/2006 najvyšší súd vymedzil aj kritéria pre posúdenie finančného zadosťučinenia, pričom pri posudzovaní treba prihliadať na všetky okolnosti veci, najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy postihnutého a že ide o určitú sankciu postihujúcu toho, kto závadne konal. Súd je však toho názoru, že nestačí na tieto kritéria iba poukázať, ale aj preukázať vznik takých okolností, ktoré by umožnili priznať finančné zadosťučinenie... Zo samotného inštitútu primeraného finančného zabezpečenia vyplýva, že ide o prostriedok slúžiaci k reparácii ujmy, ktorá mala byť konaním spôsobená,

tu však žiadna ujma nevznikla. Žalobkyňa disponuje finančnými prostriedkami odporcu už dlhšiu dobu... Súd nemal zo strany žalobkyne preukázané žiadnymi dôkazmi aký vplyv malo uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere na žalobkyňu... Preto treba kvalifikovať len ako subjektívne pocity navrhovateľky ničím nepodložené, pričom navrhovateľkou nebolo vôbec preukázané (ani tvrdené), že boli vyvolané konaním zo strany odporcu. Preto aj súd prvej inštancie dospel k presvedčeniu, že navrhovateľka v dôsledku konania odporcu neutrpela takú ujmu, ktorú by bolo potrebné zhojiť poskytnutím finančné zadosťučinenia a správne návrh zamietol“. Súd preto zastáva názor, že žalobkyňa by musela preukázať vznik nejakej ujmy v dôsledku porušenia jej práva zo strany žalovaného. Súd je pritom viazaný tým porušením práva žalobkyne ako spotrebiteľky, ako to bolo konštatované v predchádzajúcom súdnom konaní. V ňom sa posudzovala otázka poplatku za možný odklad splátok, ktorý bol vyhodnotený ako neprijateľná zmluvná podmienka. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu zodpovedajúcu tomuto poplatku, žalobkyni žiadna ujma v dôsledku tohto poplatku nevznikla.

19. Za vyššie uvedených okolností súd považuje za extrémne nespravodlivé, aby poskytol právnu ochranu žalobkyni a priznal jej uplatnený nárok, keď sama nespĺnila svoju povinnosť voči žalovanému a doposiaľ mu vrátila z istiny úveru zhruba jednu tretinu. Výkon práva žalobkyne musí byť v súlade s dobrými mravmi, v opačnom prípade súd mu nemôže poskytnúť právnu ochranu (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Záver o nedôvodnosti primeraného finančného zadosťučinenia v prípade neuhradenia istiny úveru vyplýva napríklad z rozsudku Krajského súdu v Prešove 14Co/91/2017 zo dňa 10.10.2013. Súd preto z uvedených dôvodov žalobu ako nedôvodnú zamietol.

20. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Súd priznal úspešnému žalovanému plnú náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadny dôvod pre výnimočnú aplikáciu § 257 CSP. Súd pritom zohľadnil aj skutočnosť, že napriek vyslovenému predbežnému právnomu posúdeniu veci žalobkyňa zotrvala na žalobe.

21. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.